

TN § 242   Nytt taxesystem, taxa och biljettprodukter

Ärendenummer: TN 2023/2124

Paragraf föregående instans: TN § 206

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden godkänner förvaltningens förslag om nytt taxesystem, dithörande biljettprodukter och taxa för beslut i regionfullmäktige.
2. Tekniska nämnden föreslår årlig reglering av taxan enligt KPI.
3. Tekniska nämnden föreslår en höjning av tilläggsavgiften till 1 000 kronor.

Sammanfattning

En förutsättning för att få fler att välja kollektivtrafiken för sina resor är att det ska vara enkelt att hitta, köpa och resa med sin biljett. Gotlands kollektivtrafik har fram till pandemin haft kilometertaxa som taxesystem för sin försäljning av biljetter i kollektivtrafiken. Under pandemin sattes en enhetstaxa. Denna var tänkt som en tillfällig taxa, dock gäller den fortfarande. Förslag på olika typer av taxesystem presenterades för Kollektivtrafikberedningen 2023-04-05 (TN 2023/440) och kollektivtrafikenheten uppdrogs att utreda vilket av två taxesystem som anses passa Gotland bäst. Förvaltningen har kommit fram till ett system bestående av två zoner, där Visby med en radie på ca 8 km utgående från Visby busstation, utgör zon A och övriga Gotland zon B, (bilaga 2a, 2b).

En produkt kan ges giltighet inom en zon eller hela ön, två zoner. I och med ett nytt taxesystem behöver även produktutbudet ses över. Förvaltningens förslag reducerar produktutbudet från nuvarande 90 stycken till 20 (bilaga 3).

Den nya taxan innebär förutom en stor förenkling av produktutbudet även en bättre anpassning till nuvarande konsumentprisindex, KPI.

För fullständiga biljettvillkor, se bilaga 1.

Förvaltningen har under utredningen om nya taxa- och taxesystem för den allmänna kollektivtrafiken analyserat olika varianter.

Förslagen innebär att vi går från kilometertaxa (innan pandemin), via en enhetstaxa under pandemin (men uppdelat per trafikslag) till att bli två zoner i den allmänna kollektivtrafiken.

En viktig tanke bakom förslagets zonindelning är det beslutade nya stadslinjenätets utsträckning, där även Vibble ingår.

Bedömning

Alla förändringar i taxesystem, produktutbud och priser behöver kommuniceras väl till resenärerna och allmänheten. Kommunikationen bör börja flera månader innan förändringarna träder i kraft och fortsätta flera månader efter förändringarna börjat gälla.

Förvaltningen föreslår också att tilläggsavgiften för resenärer som saknar giltigt färdbevis (giltig biljett eller giltigt intyg som visar att man får resa gratis) höjs till 1 000 kronor för att stämma bättre överens med motsvarande tilläggsavgifter i övriga Sverige.

Det är förvaltningens bedömning att den 1 maj 2024 är ett realistiskt datum då det föreslagna taxe- och taxasystemet kan tas i drift om regionfullmäktige beslutar enligt förvaltningens förslag den 11 december 2023.

Ekonomisk konsekvensanalys

Vid jämförelse med kilometertaxan kan utläsas att det nya taxaförslaget innebär att samtliga resor med landsbygdstrafiken på ett avstånd längre än 15 km från Visby får samma eller lägre pris för resa med enkelbiljett. Det nya taxaförslaget innebär också exempelvis att boende i Vibble och Västerhejde, (som kommer att ingå i zon A) kommer att få både resor med enkelbiljetter och periodkort billigare än med kilometertaxan. Förslaget blir också en prissänkning för alla enkelbiljetter på de resor som idag innefattar både stadstrafiken och landsbygdstrafiken (till exempel resor från Visby hamnterminal till destination på landsbygden).

Höjda priser är en effekt av att biljettpriserna inte reglerats sedan 2017. För att minska kollektivtrafikens årliga budgetunderskott är en reglering enligt gällande KPI absolut nödvändig.

Förslagen ger prognosen att biljettintäkterna kommer att öka (baserat på faktiska biljettintäkter första kvartalet 2023 omräknat till nya biljettpriser) med 4-5 Mkr/år. Denna prognos baseras även på en initial resandeminskning vid en prishöjning. Resandeminskningen tros däremot bromsas genom att även kostnader för egen bil har ökat kraftigt på senare tid.

Extra resurser behöver också troligen sättas in i kundtjänst under ett par månader för att möta allmänhetens frågor och synpunkter om förändringen. Det är också troligt att det behövs extra resurser för kommunikationsinsatser, exempelvis kampanjer, i samband med förändringarna i taxesystem, produkter och taxa. Förvaltningen gör en grov uppskattning att dessa kan uppgå till omkring 250 000?500 000 kronor.

Barnperspektiv

Villkoren för Bussiga kortet ingår inte i förändringen i taxesystemet. Det innebär att Bussiga kortet kommer att ”ligga kvar” i tidigare taxesystem där

trafikslag styr Bussiga kortets giltighet. För barn och ungdomar innebär det nya taxe- och taxasystemet i praktiken ingen skillnad mot idag. Bussiga kortet ger tillgång till obegränsat gratis resande i landsbygdstrafiken. I stadstrafiken kommer däremot barn även fortsättningsvis behöva köpa biljett och det är biljetterna för Zon A (en zon) till reducerat pris som blir aktuella.

Genusperspektiv

Förvaltningen bedömer att förslagen inte har någon betydande effekt ur ett genusperspektiv.

Landsbygdsperspektiv

Övergången till nytt taxesystem kommer att påverka alla invånare på Gotland. Personer på landsbygden som bor i Visbys närområde kommer nu att få samma taxa som Visbyborna. Med förslaget kan man lösa en biljett som är giltig för övergång mellan stads- och landsbygdstrafik. Se bilaga 2a, 2b och 3 för mer detaljerad information om hur produkter och priser förändras för olika reserelationer.

Mer information

För fullständiga biljettvillkor, se bilaga 1. Se bilaga 4 för förtydliganden om förslaget och bilaga 5 för förvaltningens överväganden kring förslagen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av enhetschef Jyrki Vainio.

Yrkanden:

Tomas Rådkvist (MP) och Per Edman (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Eva Gahnström (C) yrkar på tre zoner i taxan : 0-8 km, 8-20 km och över 20 km.

Ordförande Mariette Nicander (M) ställer proposition på förvaltningens förslag och Eva Gahnströms (C) yrkande och finner att förvaltningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag Sty-14530-v.7.1 2023-11-13

Bilaga 2a. Förslag zonstruktur Gotlands kollektivtrafik

Bilaga 2b. Förslag zonstruktur Zon A närbild

Bilaga 3. Taxa och produktutbud

Bilaga 4. Förtydliganden angående nytt taxesystem, taxa och biljettprodukter

Bilaga 5. Överväganden angående nytt taxesystem, taxa och biljettprodukter

Tjänsteskrivelse Teknikförvaltningen 2023-11-13

Presentation på sammanträde

Skickas till

Regionstyrelsen